

02.02.2025

COMUNICAT

Facultatea de Istorie a Universității din București avertizează asupra consecințelor grave ale reducerii orelor de istorie în noul curriculum școlar

Facultatea de Istorie a Universității din București își exprimă dezacordul profund față de propunerile de modificare a planurilor cadru, în special în ceea ce privește reducerea drastică a orelor alocate disciplinei *Istorie*. Considerăm că aceste modificări vor avea un impact negativ asupra formării civice a tinerilor, asupra dezvoltării gândirii critice și consolidării unei societăți democratice responsabile. De asemenea, vor adânci unele dintre cele mai grave fenomene care deja afectează societatea: abandonarea gândirii raționale, vulnerabilitatea în fața pseudoștiinței, succesul teoriilor xenofobe și conspiraționiste.

Este responsabilitatea noastră să atragem atenția asupra următoarele probleme majore:

- Eliminarea istoriei din trunchiul comun al claselor a XI-a și a XII-a este o eroare gravă, care va priva o mare parte dintre elevi de o înțelegere aprofundată a istoriei naționale și universale. O singură oră pe săptămână, în clasele a IX-a și a X-a, așa cum prevede propunerea prezentată, este deja insuficientă pentru a asigura o pregătire adecvată în acest domeniu complex. Întreaga experiență și expertiză pe le avem în domeniu ne arată că tinerii vor fi, în fapt, supuși riscului de a deveni analfabeți funcțional din perspectiva gândirii istorice, rămânând cu o perspectivă superficială și disfuncțională asupra trecutului. Orelor de istorie din învățământul liceal au rolul de a consolida informațiile și competențele dobândite anterior, de a corela trecutul cu prezentul și viitorul, de a oferi fiecărei persoane instrumente de gândire care să-i permită să interpreteze rațional realitatea socială înconjurătoare. Este imposibil ca parcurgerea istoriei românilor și a istoriei universale să fie eficientă în numai doi ani de învățământ liceal, cu o singură oră de istorie pe săptămână, așa cum se prefigurează în proiectul planului-cadru prezentat de Ministerul Educației și Cercetării.

- Eliminarea istoriei ca materie obligatorie la Bacalaureat pentru profilul umanist, specializarea Filologie, este o decizie absolut surprinzătoare și care va avea multiple consecințe negative. Gândirea și cunoașterea istorică fac parte din nucleul solid al educației umaniste europene de secole, este fundamentul concepției noastre despre lume, societate și cultură. Subminând importanța sa în formarea unui cetățean responsabil și informat, capabil să înțeleagă complexitatea societății contemporane, contribuim la destrămarea unui model cultural care ne face români, europeni, oameni moderni!

- Reducerea drastică a timpului dedicat educației istorice va avea un impact negativ direct asupra dezvoltării competențelor civice. Limitarea serioasă a cunoștințelor și a educației istorice propusă în actualul proiect, fragilizează pe tinerii cetățeni ai acestei țări, diminuându-le capacitatea de a distinge între adevăr și fals, constrângându-le capacitatea de a participa în mod critic și informat la viața democratică. Într-o lume unde bombardamentul informațional este dublat de proliferarea falsurilor de tot felul, inclusiv a celor care privesc trecutul, studiul istoriei este esențial pentru dezvoltarea discernământului critic, a capacității de analiză a informațiilor și a înțelegerii perspectivelor socio-culturale multiple.

- Planul-cadru propus de către Ministerul Educației afectează și mecanismele formării identitare. Istoria ne învață despre trecutul comunității din care facem parte și este o componentă esențială în formarea identității naționale. Acest rol este extrem de important, deoarece fiecare individ și grup uman are nevoie de „ancore identitare” care să-l ajute să se orienteze într-o lume din ce în ce mai complexă; pe de altă parte, excesele în definirea identitară au alimentat de-a lungul timpului destule derapaje, fenomene de xenofobie și chiar conflicte politice și/sau militare. Prin planul-cadru propus, educația națională îi abandonează pe tineri, expunându-i fără instrumente de analiză și evaluare în fața discursurilor identitare ireale, xenofobe, rasiste, bazate pe falsuri și irațional.

- Semnalăm faptul că în absența unei abordări mai cuprinzătoare, introducerea unor cursuri tematice precum „Istoria evreilor. Holocaustul” și „Istoria comunismului din România” deși foarte necesare, pot fi grav deservite prin neintegrarea lor într-o abordare mai amplă și sistematică a istoriei generale din care aceste tragice fenomene fac parte. Pentru a obține efectele pozitive dorite, pentru a deveni în mod real și eficient instrumente care întăresc cunoașterea și atitudinile critice și mature intelectual, aceste cursuri trebuie să fie studiate ca parte a unui parcurs curricular mai amplu, care să ofere elevilor o perspectivă coerentă asupra trecutului. Riscul major al plasării lor într-un context educațional necorespunzător este promovarea unor efecte contrarii celor dorite.

Analizând proiectul planurilor-cadru prezentate de Ministerul Educației considerăm că acestea nu răspund necesităților și schimbărilor cu care ne confruntăm, puse în evidență de fenomenele sociale și culturale actuale. Din cele enumerate mai sus putem înțelege ce rol nou și indispensabil joacă, în societatea de astăzi, cunoașterea istorică: aceasta participă la educarea oamenilor pentru a distinge între realitatea faptelor și ficțiune, între adevăr și fals, între valorile și modele politice și civice constructive, participative și umaniste și ideologiile sau regimurile politice violente, liberticide și genocidare.

Fenomenul *fake-news* este una din marile probleme ale lumii contemporane. Abundența informațională și goana după senzațional a multor mijloace mass-media face ca știrile neverificate, unele produse cu intenție, altele cauzate doar de neînțelegeri și comoditate intelectuală, să inunde spațiul public și să genereze numeroase confuzii în societate. Prin sporirea capacității de a distinge adevărul de fals, prin cultivarea multiperspectivității și a respectului pentru diversitate, prin educarea simțului complexității și a sensibilității pentru

dimensiunea temporală, cat și prin dezvoltarea sentimentelor de solidaritate socială, cunoașterea istorică este un element ce ridică nivelul de competență civică și contribuie la consolidarea societății democratice.

Facultatea de Istorie solicită Ministerului Educației și Cercetării o reevaluare urgentă a deciziei privind reducerea orelor de istorie, insistând asupra necesității unui curriculum echilibrat care să acorde importanța cuvenită acestei discipline fundamentale pentru formarea viitorilor cetățeni. Considerăm esențială asigurarea unor oportunități egale de acces la o educație istorică solidă, pentru a contribui la dezvoltarea unei societăți democratice, responsabile și informate.

Anexa: Evoluția orelor de istorie plan cadru existent/plan cadru propus:

Filieră	Profil	Specializare	Clasa			
			IX	X	XI	XII I
Teoretică	Real	Matematică-informatică	0	0	-1	-1
		Științe ale naturii	0	0	-1	-1
	Umanist	Științe sociale	0	-1	-1	-1
		Filologie	0	-1	0	0
Tehnologică	Tehnic	Toate specializările/calificările profesionale	0	0	-1	-1
	Resurse naturale și protecția mediului	Toate specializările/calificările profesionale	0	0	-1	-1
	Servicii	Toate specializările/calificările profesionale	0	0	-1	-1
Vocațională	Artistic	Muzică	0	0	-1	-1
		Conservare-restaurare bunuri culturale	0	0	-1	-1
		Arte plastice, arte decorative și design	0	0	-1	-1
		Arhitectură, arte ambientale și design	0	0	-1	-1
		Coregrafie	0	0	-1	-1
		Arta actorului	0	0	0	0
	Militar	Matematică-informatică militară	0	0	0	0
	Pedagogic	Pedagogia educației timpurii	0	0	-1	-1
		Pedagogia învățământului primar	0	0	-1	-3
Pedagogia educației nonformale		0	0	-1	-1	

Filieră	Profil	Specializare	Clasa			
			IX	X	XI	XII I
		Mediere școlară	0	0	-1	-1
		Pedagogie generală	0	0	-1	-1
	Sportiv	Toate specializările	0	0	-1	-1
	Teologic	Cultul ortodox, Teologie ortodoxă	0	0	1	0
		Cultul ortodox, Ghid turism religios	0	0	0	0
		Cultul ortodox, Patrimoniu cultural	0	0	0	0
		Cultul ortodox, Muzică bisericească	0	0	0	0
		Cultul romano-catolic, Teologie Romano-catolică	0	0	0	-1
		Cultul romano-catolic, Ghid turism religios	1	1	1	1
		Cultul greco-catolic, Teologie greco-catolică	0	0	0	-1
		Cultul greco-catolic, Ghid turism religios	1	1	1	1
		Cultul romano-catolic, limba maghiară, Teologie Romano-Catolică	0	0	1	0
		Cultul romano-catolic, limba maghiară, Ghid turism religios	1	1	1	2
		Cultul reformat, Teologie reformată	0	0	1	0
		Cultul baptist, Teologie baptistă	0	0	0	-1
		Cultul adventist, Teologie adventistă	0	0	0	-1
		Cultul musulman, Teologie musulmană	0	0	0	-2
	Cultul pentecostal, Teologie pentecostală	0	0	0	-1	
	Cultul unitarian, Teologie unitariană	0	0	1	0	

*în profilurile teologice, orele de istorie introduse sunt legate de istoria bisericii.

Facultatea de Istorie se va angaja activ în dezbaterile publice, căutând soluții constructive pentru a asigura un proces educațional complet și accesibil tuturor elevilor.